

HARIDUSLIKUD MÄNGUD

alushariduse õpetajatele

BE-CHILD HARIDUSLIKUD MÄNGUD

SISUJUHT

1. MINU DETEKTIIVIST SÕBER

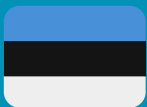
2. RAHULAUD

3. ABIKÄED

4. NÄITA MULLE VIIS

5. TUNNETE BINGO

6. MEIE KLASSI METS

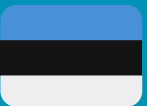
7. PALJAJALU TUNNETUSRAJAL

8. ÄRKSUS

9. TUNNETE PUU

10. KOMPLIMENDID

11. MINU EMOTSIONAALSED HETKED

12. MÄNGULISED EMOTSIOONID

BE-CHILD HARIDUSLIKUD MÄNGUD

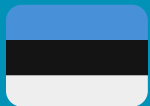
SISUJUHT

13. HOOLIVAD KIVID

14. HEA VÕI HALB OTSUS

15. MEIE ÜHINE VARJUPAIK

16. MINU EMOTSIOONIDE PLAAN

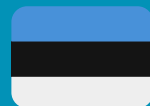
17. VÄLJENDUSRIKAS LOOMINGULINE
LIIKUMINE

18. JUTUVESTJA PÖLL

19. KIVA MÄNG

20. MIS MA PEAKSIN TEGEMA?

21. VISUAALNE ENESEHINDAMINE

22. BLUE-BOT JA KOOSTÖÖ

23. LOENDA JA KODEERI!

24. EMOTSIOONIDE KARUSSELL

MEIE KLASSI METS

ARENDATAVAD OMADUSED JA OSKUSED

- ☐ enesehinnang
- ☐ enesekindlus
- ☐ eneseteadlikkus
- ☐ tundetarkus
- ☐ ühtekuuluvus
- ☐ mitmekesisuse austamine
- ☐ meeskonnatöö

SIHTRÜHM

EELKOOL
ALGKOOL

KAASATUD JUHENDAJAD

1

KAASATUD LAPSED

15-20

TEGEVUSKOHT SISERUUM

KESTUS
40 MINUTIT

KONTAKT

RIIK: Sofia, BULGARIA

PARTNER: Regional Centre for the Support of the Process of Inclusive Education (Kasava hariduse arendamise piirkonnakeskus)

E-POST: narubg@abv.bg

VEEBISAIT: <https://rcsf.bg>

VAJALIKUD MATERJALID

Igale õpilasele tuleb printida paberileht, millel on kujutatud puud, ja jagada pliiats või pastakas. Kui palute õpilastel puu ise ära värvida, tehke töölehest mustvalged koopiad. Teine võimalus on kasutada eelvärvitud versiooni.

Isikuomadusi väljendavate piltide või sõnadega väikesed kaardid, mida saab kuuse külge kinnitada.

SYNTHESIS OF THE ACTIVITY

Esimene etapp: individuaalne areng

Lapsed valmistavad ise oma tugevate omaduste puu, kirjutades puule sõnu või kleepides selle külge kaarte, millel on kujutatud nende tugevad küljed.

Teine etapp: sotsiaalne areng

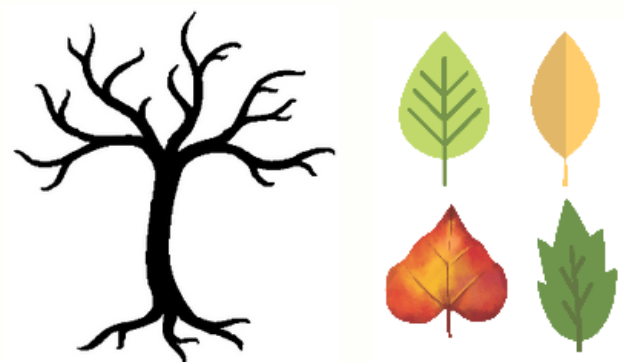
Lapsed kinnitavad oma puud seinale, et luua klassiruumis mets. Seejärel jalutavad nad kõik koos läbi metsa ja vaatavad üksikuid puid lähemalt. Mõne minuti pärast kutsuge lapsed tagasi oma kohtadele. Lõpetuseks paluge neil rääkida, mida nad on oma klassikaaslaste tugevate külgede kohta teada saanud. Arutleda võiks selle üle, kuidas kõik need individuaalsed erinevused (tugevad küljed) loovad koos palju tugevama rühma (ja ilusama metsa); kuidas suuremad puud kaitsevad väiksemaid ja aitavad neil kasvada (lugu ennasttäis männipuust: <https://www.az-deteto.bg/gordelivoto-bortche/11483/view.html>, näide bulgaaria keeles).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 6 MEIE KLASSI METS

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

Tegevuse võib ühendada põhjaliku üldisema aruteluga oma tugevatest külgedest ja toetusest, mida nad saavad oma vanematelt, õpetajatelt ja sõpradelt.

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

Tegevuse eesmärk on tunda ära oma tugevad küljed ja luua eneseteadvust. Lapsed loovad omaenda tugevuspuid, mis toob esile nende tugevad küljed. Lapsed peavad suutma ära tunda oma füüsilisi ja isikuomadusi, et endale teadvustada, mis on nende eelised. See tegevus aitab neil arendada mitut oskust, nagu enesehinnang, emotsionaalne teadlikkus, enesetõhusus jm.

Teises etapis (vabatahtlik) lisatakse see puu õpilaste ühisesse tugevate külgede metsa, et näidata nende rühma jõudu ja mitmekesisust.

Eesmärgid: Oma tugevuspuid loomisel saavad õpilased:

- mõelda enda tugevatele külgedele
- mõelda hetkedele, mil nad on oma tugevaid külgi kasutanud
- mõelda, millist kasu on toonud nende enda tugevate külgede ja kogu klassi võimete kasutamine

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Õpetajad peavad olema tähelepanelikud, et nad ei soodustaks õpilaste omavahelist võrdlemist, sest see võib panna lapsed teiste üle naerma või teisi nende omaduste tõttu vältima. Erinevusi peaks tunnustama ilma süüdistusteta ja lugupidavas keskkonnas.

EELDATAV MÕJU

Lastel on võimalus:

- mõelda oma tugevatele külgedele
- mõista, et igaühel on oma eelised ja erinevused
- saada aru, kuidas tekib tugev kogukond
- otsida abi ja tuge
- jagada oma mõtteid

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 7. INDIVIDUAALNE ARENG

KONTAKT

RIIK: Itaalia, Rooma

Opera Nazionale Montessori

Complesso Cardinal Ragonesi Montessori
School – Viterbo

Kontakt: segreteria@montessori.it

Veebisait: www.montessori.it

PALJAJALU TUNNETUSRAJAL

ARENDATAVAD OMADUSED

- ☐ isiklik heaolu
- ☐ enesehinnang
- ☐ enesekindlus
- ☐ eneseteadlikkus
- ☐ tundetarkus
- ☐ ennast austav suhtumine
- ☐ empaatiavõime

SIHTRÜHM EELKOOL

KAASATUD JUHENDAJAD
1

KAASATUD LAPSED
6

TEGEVUSKOHT VÄLJAS

KESTUS
20 MINUTIT

VAJALIKUD MATERJALID

- ☐ Puit
- ☐ Liiv
- ☐ Siledad kivid
- ☐ Muru
- ☐ Hein
- ☐ Vesi
- ☐ Puukoor
- ☐ Mugavad riided

TEGEVUSE KIRJELDUS

Väga oluline on tunnetusrada korralikult ette valmistada. See peab olema hästi korraldatud kooskõlas olemasoleva õuekeskkonnaga.

Ka tunnetatavate materjalide järjestus tuleb hästi läbi mõelda: kas soovite luua rada, mis algab kõige siledamast materjalist ja lõpeb kõige karedamaga? Või mis algab kõige vesisemast materjalist ja lõpeb kõige kuivemaga? Või peaks järjestus põhinema eri materjalide vastandlikkusele?

Tunnetusraja ettevalmistustegevusena on hea, kui lapsed harjutaksid palju stabiilset kõndimist maapinnal asuval ovaaljoonel (vt vana pilti).

Lapsed hakkavad aeglaselt kõndima, asetavad kogu jala joonele ja astuvad loomulikke samme. Lapsed lühendavad järk-järgult oma samme, kuni lõpuks puudutavad kõndides ühe jala varbad teise kanda. Jalg peab alati olema täpselt joonel, selg sirge ja pea püsti.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR7 PALJAJALU TUNNETUSRAJAL

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

- ☐ Kui puudub avar õueala või soovite kasutada tunnetusrada väga vihmasel ja külmal aastaajal, siis saab raja teha ka siseruumidesse ning paigutada selle materjalid puitraamidesse.

Siis võiks laps proovida hoida käes asju (näiteks kellukest) ja kõndida erineva muusika rütmis. Hiljem võiksid lapsed kõndida telliskividest laotud real, mis kujutab aeda või vaiba serva. Tegevusi võib paljajalu tunnetusrajal käies laiendada, näiteks arutleda lastega tunnetatavate tekstuuride ja materjalide üle, millel nad kõnnivad. Hiljem võib arutelu laiendada ja rääkida sellistest tunnetuslikest omadustest nagu kuumus, külmus, pehmus, teravus, karedus, siledus, venivus, niiskus jne.

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

- ☐ Paljajalu käimine mõjub hästi sensoorsele integratsioonile, jalatugevusele ja jalakaare arengule. Jalad on inimkeha piirkond, kus on kõige rohkem närve, mis tähendab, et need soodustavad närviühenduste teket ajus.
- ☐ Paljajalu käimine ja pinna tunnetamine aitavad lastel arendada motoorseid oskusi, tasakaalu, peenmotoorikat ja ruumitaju.
- ☐ Paljajalu käimine võimaldab kasutada oma meeli, et paremini tunnetada keskkonda, pöörates rohkem tähelepanu asjadele ja keskendudes tegevusprotsessidele.

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Mõnikord tahaksid lapsed sama tegevust lõputult jätkata tänu meeldivatele füüsilistele ja vaimsetele tunnetele, mida tunnetusrada tekitab.

EELDATAV MÕJU

Kogukonnaruum, kus lapsed saavad tegeleda kasulike ja rahulike tunnetustegevustega, et arendada uusi oskusi, keskendudes kognitiivsele ja emotsionaalsele protsessile.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TUNNETE PUU

ARENDATAVAD OMADUSED

- ☐ personal wellbeing
- ☐ self-esteem
- ☐ emotional intelligence
- ☐ independence
- ☐ resilience

SIHTRÜHM EELKOOL

KAASATUD JUHENDAJAD 1-2

KAASATUD LAPSED 14-20

TEGEVUSKOHT SISERUUM

KESTUS 15-20 MINUTIT

TEGEVUS NR 9 INDIVIDUAALNE ARENG

KONTAKT

RIIK: Praha, TŠEHHI

PARTNER: Schola Empirica

E-POST: info@scholaempirica.org

VEEBISAIT: www.scholaempirica.org

ALLIKAD:

Havrdová, E., Vyjnanoková, K. (toim.) (2016). Good Start: Evidence Based Strategies for Pre-School Teachers. Praha: Schola Empirica, 2016, ISBN: 978-80-905748-4-7

Egle Havrdova (PhD) ja kaasautorid (2015). Good Practice Guide to Inclusive Pre-School Education in the Czech Republic, England, Slovakia and Wales. Praha: Schola Empirica, 2015, ISBN 978-80-905748-2-3

VAJALIKUD MATERJALID

- ☐ teatetahvel, millele on kinnitatud puu ja laste pildid/sümbolid
- ☐ naerunäod kaartidel

TEGEVUSE KIRJELDUS

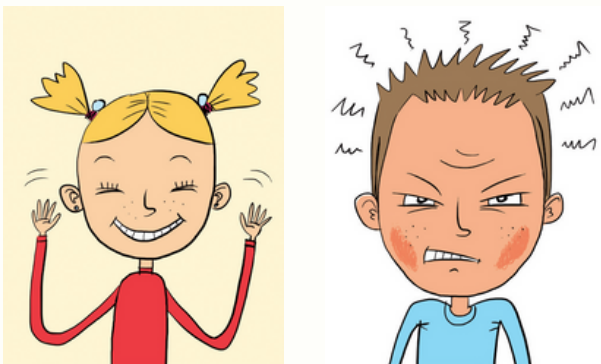
Tunnete puu pannakse klassiruumi üles ja igal hommikul kinnitavad lapsed oma pildi/sümboli/sildi juurde naerunäo (visuaalselt võib kujutada puul õunu ja silte, mis märgivad iga last). Naerunägude valik võib olla traditsiooniliselt roheline, kollane ja punane, kuid võib lisada ka meeleolusid, nagu kurbus, viha jne. Hommikul tervitab õpetaja lapsi, aitab neil leida puult oma foto/sildi ja räägib lastega, miks nad end parajasti just nii tunnevad. Päeva jooksul võivad lapsed iseseisvalt puu juurde minna ja oma naerunägu vahetada, kui nende meeleolu on muutunud. Õpetaja võib jälle lastega arutleda, mis pani neid naerunägu muutma ja miks nad end teisiti tunnevad.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 9 TUNNETE PUU

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

Oluline on arutleda lastega meeleolude ja tunnete üle, et aidata neil mõista, mis neid tundeid tekitab ning miks nad eri olukordades nii reageerivad. Protsessi käigus õpivad lapsed ära tundma enda ja teiste tundeid ning nendega toime tulema.

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

Lapsed õpivad, mis on tunded ning kuidas neid ja nendega seotud olukordi kirjeldada. Väikesed lapsed ei väljenda oma tundeid kuigi sageli, kuid on väga oluline mõista, et neid mõjutab tugevalt see, mis toimub nende elus väljaspool lasteaeda. Lasteaiakaaslastel, kuid iseäranis õpetajad peavad olema teadlikud tunnetest ja probleemidest, mida lapsed kodust lasteaeda kaasa võtavad, et aidata neil negatiivsete tunnetega toime tulla.

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Esialgu õpetajad ei uskunud, et väikesed lapsed suudavad emotsioone ära tunda ja neist rääkida. Tavaliselt ei ole Tšehhi koolieelsetes lasteasutustes tundeid/emotsioone/meeleolusid õppekavas käsitletud. Õpetajad pidid õppima, kuidas lastega seda teemat käsitleda. Samuti pidid nad õppima ära tundma laste emotsioone ja rääkima lastega nende tunnetest.

EELDATAV MÕJU

Lapsed õpivad tundma eri emotsioone ja kogevad, kuidas tunded võivad nende elu mõjutada. Lisaks õpivad nad, kuidas emotsioonidega toime tulla, kui nad kirjeldavad olukordi, mis neid esile kutsuvad. Nii arendavad lapsed emotsionaalseid oskusi, mis panevad aluse nende edasisele akadeemilisele edule.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HOOLIVAD KIVID

ARENDATAVAD OMADUSED

- ☐ isiklik heaolu
- ☐ enesehinnang
- ☐ eneseteadlikkus
- ☐ tundetarkus
- ☐ iseseisvus
- ☐ vastupanuvõime

SIHTRÜHM EELKOOL (0-6 AASTASED)

KAASATUD JUHENDAJAD 1

KAASATUD LAPSED 1-10

TEGEVUSKOHT SISERUUM

KESTUS 30-40 MINUTIT

TEGEVUS NR 13 INDIVIDUAALNE ARENG

KONTAKT

RIIK: Island

PARTNER: Heilsuleikskólinn Krókur

E-POST: krokur@skolar.is

ALLIKAD:

<https://www.upledger.com/>

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=oUDr2CRsMYy)

[v=oUDr2CRsMYy](https://www.youtube.com/watch?v=oUDr2CRsMYy)

VAJALIKUD MATERJALID

- ☐ kivid, mis mahuvad lapse peopessa
- Iga laps saab veidi aega kivi oma peos silmitseda (tavaliselt 5-15 minutit).

TEGEVUSE KIRJELDUS

Hulk eri kive (mis mahuvad lapse peopessa) on kausis või kotis. Alguses tutvustatakse kive kõigile lastele korraga. Õpetaja ütleb lastele, et nad võivad valida kivi ja panna selle oma peopessa, kui nad tunnevad kurbust, viha, hirmu (või muid tundeid, mis tekitavad neile halva enesetunde). Õpilased võivad koos kiviga istuda mõnes rahulikus kohas, kuni nad oma tundeid töötlevad. Nad panevad kivi peopessa, asetavad teise käe selle peale, sulgevad silmad ja mõtlevad millelegi ilusale, et tunda end paremini. Kui nad on ärritunud või vihased, on hea võtta kivi oma peopessa, maha istuda ning hingata sisse rõõmu ja hingata välja ärritust, püüdes mõelda millelegi heale. Õpetaja näitab lastele veel ühte võimalust: kui nad istuvad oma kiviga, siis võivad nad öelda endale ilusaid asju, näiteks ma armastan iseennast; ma olen suurepärane; ma olen hea sõber; ma kasutan oma käsi ja jalgu, et teha häid asju; ma olen abivalmis.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 13 HOOLIVAD KIVID

Eesmärk on see, et lapsed saavutaksid kontrolli oma emotsioonide üle ja koguksid rohkem enesekindlust. Kivide kaudu saab töödelda emotsioone ning sisendada rahu ja soojust. Need võivad ka aidata lastel olukorda kontrollida, mõelda positiivselt ja suurendada oma enesekindlust. Lapsed muutuvad iseseisvamaks ja eneseteadlikumaks, kui nad mõistavad oma tundeid ja neil on endal vahendid, mis aitavad nende tunnetega toime tulla.

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

Kasu seisneb selles, et hoolivad kivid aitavad lastel saavutada kontrolli oma emotsioonide üle ja õpetavad, et nad ei pea lootma kellegi teise abile, kui nad emotsionaalseks muutuvad. Lapsed suurendavad oma vaimset vastupidavust, saavad psühholoogilist jõudu, et tulla toime stressi ja raskustega; nad omandavad tundetarkust. Nad mõistavad, et saavad olla iseseisvad, kui neil on vajalikud vahendid käepärast.

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

Oleme hoolivaid kive kasutanud oma lasteaias mitmeid aastaid. Meie vanimad lapsed (4-6 aastased) saavad kive oma rühmaruumis igal ajal iseseisvalt võtta ja kasutada. Lasteaeda lõpetades saavad nad kingitusena igaüks ühe isikliku kivi kaasa. Teame, et üks tüdruk kasutas seda kivi ka algkoolis, kandes seda taskus kaasas ning võttes pihku, kui tundis end ärevalt.

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Õpetaja peab lastele eelnevalt selgitama, et kivid ei ole mänguasjad. Hoolivate kivide kasutamise järgselt tuleb kivid enne mängima minekut tagasi karpi viia.

EELDATAV MÕJU

Ootus on, et lapsed saavad endale abivahendi pikaks ajaks, mille abil luua ja säilitada iseseisvust, eneseteadlikkust ning isiklikku heaolu.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MEIE ÜHINE VARJUPAIK

ARENDATAVAD OMADUSED

- ☐ meeldiv ja edasiviiv suhtlus
- ☐ ühtekuuluvus
- ☐ avatud suhtumine
- ☐ läbirääkimisoskus
- ☐ konfliktide lahendamine
- ☐ meeskonnatöö

SIHTRÜHM EELKOOL

KAASATUD JUHENDAJAD 1

KAASATUD LAPSED 4-12 (4-LIIKMELISTES GRUPPIDES)

TEGEVUSKOHT SISERUUM

KESTUS 30 MINUTIT

TEGEVUS NR 15 SOTSIAALNE ARENG

KONTAKT

RIIK: Tallinn, Eesti

PARTNER: Tallinna Lasteaed Pallipõnn

E-POST: palliponn@la.tln.edu.ee

VAJALIKUD MATERJALID

- ☐ suured klotsid
- ☐ Tekid
- ☐ Kastid
- ☐ Muud käepärased vahendid

TEGEVUSE KIRJELDUS

AMängu alguses istuvad lapsed ringis ja neile on antud esemed onni ehitamiseks.

Õpetaja juhendamisel arutlevad lapsed selle üle, mis on peavari ja milleks seda kasutatakse. Samuti räägitakse, mis osad kuuluvad onni juurde ja miks (näiteks katus, seinad, aknad).

Seejärel jutustatakse lastele taustalugu: neli matkajat, kellel on kaasas oma varustus, kõndisid metsas. Nüüd kehastuvad lapsed matkajateks. Tuli öö, hakkas vihma sadama ja nad vajasid ööseks peavarju.

Peavarjul peab olema uks, kaks akent ja katus ning kõik peavad sinna ära mahtuma.

Lapsed peavad ühtse rühmana selle ülesande lahendama, kasutama selleks saadud varustust ja veenduma, et nende varjualune vastaks nõuetele.

Tegevus lõpeb aruteluga, kus lapsed jagavad oma kogemusi. Õpetaja esitab suunavaid küsimusi: millised raskused tekkisid; mis tekitas tusk; mis läks hästi jne.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 15 MEIE ÜHINE VARJUPAIK

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

Meeskonnatöö: lapsed peavad ise omavahel rollid jagama, ülesandeid lahendama ja koostööd tegema.

Läbirääkimisoskus: nad peavad üksteist kuulama ja leidma parima lahenduse eelseisvatele probleemidele.

Ühtekuuluvus: nad peavad märkama oma meeskonnakaaslasi ja austama üksteise soove.

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Olenevalt rühmakaaslaste isikuomadustest võib lastel olla raske üksteisega suhelda.

Mõned lapsed võivad oodata liigset abi õpetajalt, kes aitaks probleeme lahendada ja ütleks, kuidas varjualust ehitada.

EELDATAV MÕJU

Lapsed avastavad meeskonnatööoskusi, räägivad omavahel, lahendavad konflikte ja saavutavad hea tulemuse.

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

Soovitame õpetajal võtta rollide jaotamisel arvesse laste eri isikuomadusi ja moodustada rühmad nii, et kõik lapsed saaksid paraja sotsiaalse väljakutse.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

JUTUVESTJA PÖLL

ARENDATAVAD OMADUSED

- ☐ empaatiavõime
- ☐ ühtekuuluvus
- ☐ avatud suhtumine
- ☐ meeldiv ja edasiviiv suhtlus
- ☐ mitmekesisuse austamine
- ☐ konfliktide lahendamine

SIHTRÜHM EELKOOL

KAASATUD JUHENDAJAD

1

KAASATUD LAPSED

21

TEGEVUSKOHT SISERUUM

KESTUS 25 MINUTIT

TEGEVUS NR 18 SOTSIAALNE ARENG

KONTAKT

CRIIK: Iasi, RUMEENIA

PARTNER: KINDERGARTEN P.P.. n. 25

E-POST: emma.rotundu@yahoo.com

VAJALIKUD MATERJALID

- ☐ Põll jutuvestjale
- ☐ Padjad
- ☐ Juturaamatud
- ☐ Värvipliiatsid
- ☐ Valged paberid

TEGEVUSE KIRJELDUS

Õpetaja paneb lapsed istuma poolringi kohevatele ja mugavatele patjadele. Et haarata tähelepanu, kasutab õpetaja lugu, mille tegelased on neile kõige armsamad – loomad.

Eesmärgiks võetakse laste sotsiaal-emotsionaalse arengu viis aspekti: enesekindlus, püsivus, organiseeritus, mõistmine ja vastupidavus.

Lastele selgitatakse, mida tähendab olla sihikindel nagu pruunkaru; enesekindel nagu lind; organiseeritud nagu kass; mõistev nagu koer; vastupidav nagu hobune.

Jutuvestja põlle abil arutleb õpetaja lastega teema üle vabalt ja kõik on julgustatud arutelust osa võtma.

Põlle külge on kinnitatud viis liblikat, millele on kirjutatud viis arengu aspekti. Lapsed joonistavad ühe liblika korraga ja seejärel õpetatakse neile mõne aspekti tähendust: mõistmine (oma järjekorra ootamine, et saada soovitu ilma vaidlemata; teistega kenasti käitumine; rühma reeglite austamine; heatahtlik mängimine), organiseeritus (kuidas lastel õnnestub teha asju võimalikult hästi), vastupidavus (lapsed mäletavad sündmusi, mis tegid nad kurvaks ja õnnelikuks), püsivus (panna kokku mänguasjad, millega nad mängisid, isegi kui ei taha; iseseisvalt pusle kokkupanemine; ise jalanõude jalgapanek ja äravõtmine), enesekindlus (sirge seljaga istumine; vestluspartnerile silma vaatamine; keeruliste asjade tegemine ilma õpetajalt abi küsimata; uute asjade proovimine ilma hirmuta ebaõnnestuda).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEGEVUS NR 18 JUTUVESTJA PÖLL

ETTEPANEKUD JA SOOVITUSED

Oluline on ära märkida, et tegevus oli väga edukas, kuid paljudele lastele ka üsna keerukas, mille tulemusena nad ei saanud nii head kogemust – moraalne puudujääk.

Kogemuse parandamiseks soovime kasutada eri vahendeid: kunstiteoste lugemine, illustratsioonide näitamine, emotsionaalse sisuga mänguasjade kaasamine mängu.

Kui vaja, lugege jutt uuesti ette.

Lapsi julgustatakse oma reaktsioone kirjeldama (mida nad tunnevad, mis nad teevad). Reaktsioonide positiivsed ja negatiivsed küljed selgitatakse koos lastega välja ning tuvastatakse ka võimalikud tagajärjed. Ebasobiva reaktsiooni puhul julgustatakse lapsi leidma võimalikult palju sobivaid alternatiive. Seejärel pakutakse lastele võimalust võtta üle õpetaja roll ja algselt jutuveestja põlle abil arutelusid teiste lastega; et kujutada päriselu olukordi, samastavad lapsed end ühega eespool esitatud viiest aspektist.

Tegevuse lõpus küsitakse lastelt, millise looma moodi nad tahaksid olla ja miks. Lapsed püüavad joonistada ka autoportreed.

VAJALIKKUS JA KASUTEGURID

1. Arendab võimet sõprade emotsioone ära tunda.

2. Tekitab meeldivaid tundeid, suurendab sõprustunnet.

Arendab korrektset ja loogilist väljendusoskust lihtsate ja lõpetatud lausetega.

VÕIMALIKUD PROOVIKIVID

Väike konflikt laste vahel: järjekord, milles nad olid tegevusse kaasatud – kuidas üks laps nägi teist, kuulis teda ja reageeris tema ettepanekutele.

EELDATAV MÕJU

- ☐ tasakaalustab lapse negatiivseid emotsioone: kujundab positiivseid omadusi ja kalduvusi, uusi motive ja vajadusi
- ☐ annab emotsionaalseid kogemusi
- ☐ lapsed omandavad eeldusi, mida on vaja oma emotsionaalsete tunnete teadvustamiseks
- ☐ lapsed omandavad emotsioonidega toimetulekuks sobivaid strateegiaid ja parandavad suhteid teistega

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MÄRKUS: See dokument on väljavõte raamatust "Be-CHILD Educational Toolkit for early childhood education educators"

[HTTPS://BECHILD.HI.IS/](https://bechild.hi.is/)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.